Q.P Code: 23651

[Time: Three Hours] [Marks: 100]

N.B.
1. All questions are compulsory.
2. Q. No 1 and Q. No. 6 carry 20 marks each.
3. Q. No. 2, 3, 4 and 5 carry 15 marks each.
4. Use of simple calculator is allowed.

Q1. A.Choose the correct options from the bracket and rewrite complete sentences. (Any 10) **(10)**

1. As per Accounting Standard 2, the term Inventory covers ____________________.
 (Goods on consignment/ Goods for resale/ Spare parts)

2. ___________________________ method of Inventory Valuation assumes that those items which have been purchased first are sold first.
 (First In First Out (FIFO) / Last In First Out (LIFO)/ Weighted Average)

3. Capital Expenditure means an expenditure carrying probable ______________ benefits. (Present/ Past/ Present and future)

4. In Departmental Accounts, Salary is allocated on the basis of ______________ of each department. (Sales Turnover/ Number of Machines/ Number of Employees)

5. The initial amount paid at the time of signing the Hire purchase agreement is called _____________. (Cash Price/ Interest/ Down Payment)

6. Purchase of a Fixed Asset is a _________________Expenditure. (Capital /Revenue / Deferred Revenue)

7. The main objective of Accounting Standards is to _______________________ the different Accounting Policies and practices followed by different concerns. (Standardise/ Mandate/ Cancel)

8. Trade mark is a ____________________. (Current Asset/ Fixed Asset/ Investment)

9. ______________________ is an example of Accounting policy. (Entity/ Accrual/ Depreciation)

10. In Departmental Accounts, _______is debited to General Profit & Loss Account. (Audit fees/ Rent/ Power and fuel)

11. Prepaid Expenses are shown on __________________________ .(Debit side of P&L Account/ Asset Side of Balance Sheet/ Liability side of Balance sheet)

12. Under Hire Purchase system, Depreciation is provided by ____________________. (The Hire Purchaser/ Hire Vendor / Both Purchaser and Vendor)

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

B. State whether the following statements are TRUE or FALSE and rewrite the same. (Any 10)

(10)

1. As per AS-1, Disclosure is required if Fundamental Accounting Assumptions are not followed.
2. Fixed Assets are stated in the Balance Sheet at their Present Values.
3. Under FIFO method of Inventory valuation, Closing stock is valued at current cost.
4. The Hire Purchaser becomes the owner of goods as soon as he pays the down payment.
5. As per AS-9, Revenue from Sales is recognized only when the goods are invoiced and delivered.
6. Capital Expenditure is shown as a Liability in the Balance Sheet.
7. Accounting Standard- 2 applies to Agricultural Products.
8. Gross profit is the excess of Sales over the Cost of Goods sold.
9. The seller has a right to repossess the asset sold under Hire Purchase System if the Hire purchaser fails to pay any installment.
10. In Departmental accounts Loss by fire is treated as general expenditure and charged to General Profit and Loss account.
11. The Purchaser can mortgage the Asset purchased on hire purchase system.
12. Trade discounts is deducted while determining the cost of purchases.

Q2. From the following Trial Balance as on 31st March 2017 of Mr. Rudra Prepare Manufacturing Account, Trading Account and Profit and Loss Account for the year ended 31st March, 2017 and Balance Sheet as on that date. **(15)**

Trial Balance as on 31st March, 2017

Particulars	**Dr. (₹.)**	**Cr.(₹.)**
Capital		80000
Drawings	10000	
Opening Stock - Raw Material	10000	
Opening Stock - Work in Progress	9000	
Opening Stock - Finished Goods	17000	
Purchase of Raw Material	108000	
Freight on Raw Materials	6000	
Direct Wages	44000	
Factory Rent	18000	
Factory Power and Fuel	9000	
Factory Supervisors Salary	10000	

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

Machinery	70000	
Sales		345000
Office Expenses	24000	
Cash at Bank	5000	
Selling and Distribution Expenses	20000	
Interest	7000	
Insurance Premium	10000	
Creditors		18000
Bad Debts	1000	
Provisions for Bad Debts		2000
Sundry Debtors	70000	
Bills Payable		3000
Total	**448000**	**448000**

Following further information is provided to you :

1. Closing stock as on 31st March, 2017 was Raw material ₹ 10000, Work-in-progress ₹ 6000, Finished goods ₹ 15000.
2. Depreciate Machinery @10% p.a.
3. During the year finished goods destroyed by fire were ₹ 5000.Insurance company admitted the claim for ₹.3000.
4. Provide Reserve for doubtful debts @ 5% on debtors.
5. Factory rent outstanding is ₹ 2000.

OR

Q2. From the following Trial Balance as on 31st March 2017 of Mr.Tridev Prepare Manufacturing Account, Trading Account, Profit and Loss Account for the year ended 31st March, 2017 and Balance Sheet as on that date. **(15)**

Trial Balance as on 31st March 2017

Particulars	Dr.(₹.)	Cr.(₹.)
Machinery	70000	
Furniture	33000	
Capital Account		90000
Drawings	20000	
Opening Stock - Raw Material	14000	
Opening stock - Work in Progress	4000	
Opening Stock - Finished Goods	21000	
Purchase of Raw Material	250000	
Carriage Inward on Raw Material	4000	
Direct Wages	26000	
Factory Rent	8000	

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

Factory Power and Fuel	11000	
Factory Electricity	8000	
Sales		405000
Postage & telephone	8000	
Cash at Bank	1000	
Travelling & conveyance	7000	
Salaries	34000	
Discount Allowed	6000	
Creditors		55000
Bad Debts	1000	
Provisions for Bad Debts		2000
Sundry Debtors	64000	
Bills Payable		30000
Commission received		8000
Total	**590000**	**590000**

Following further information is provided to you:

1. Closing stock as on 31st March, 2017 was Raw material ₹.20000, Work-in-progress ₹.10000, Finished goods ₹.30000.
2. Postage and Telephone expenses outstanding were ₹1000.
3. Depreciate Furniture @ 5% p.a. and Machinery @10% p.a.
4. Provide Reserve for doubtful debts @ 10% on debtors.
5. Debtors include ₹5000 due from Mr. Amal. An amount of ₹3000 is also due to him which is included in creditors, which needs to be adjusted.

Q.3 Following figures are extracted from the books of Swati Ltd. Prepare Departmental Trading and Profit & Loss Account in columnar form and General Profit & Loss Account for the year ended 31st March, 2017 of the following three departments. **(15)**

Particulars	Dept. A ₹.	Dept. B ₹.	Dept. C ₹.
Purchases	2,00,000	3,00,000	8,00,000
Return Outwards	20,000	10,000	30,000
Sales	6,10,000	12,20,000	18,30,000
Return Inward	10,000	20,000	30,000
Wages	40,000	60,000	80,000
Stock on 01/04/2016	50,000	70,000	10,000
Stock on 31/03/2017	80,000	50,000	40,000

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

Particulars		₹.
Good transferred from Department A to :	Department B	10,000
	Department C	20,000
Good transferred from Department B to :	Department A	5,000
	Department C	10,000
Good transferred from Department C to :	Department A	7,000
	Department B	9,000

1. Following expenses are to be allocated equally:
   Telephone charges ₹ 3,000; Insurance charges ₹ 6,000 and Office expenses ₹ 9,000
2. Rent 24,000 to be divided in proportion of space occupied which was as follows:
   Department A ¼, B ¼ and C Dept. ½.
3. Other expenses were: Discount allowed ₹ 18,000, Legal Expenses ₹ 24,000 ,
   Bad Debts ₹ 15,000

OR

Q. 3 A departmental stores carries on business through five departments A, B, C, D, E. (15)

a) Following information for the year ended on 31st December 2016 is now available to you.

Particulars	₹
Salaries and Commission	11,020
Rent and Rates	2,900
Insurance	1,160
Miscellaneous Expenses	2,600

All the above expenses are chargeable to each department in proportion to the cost of goods sold in the respective departments.

b) Following balance as on 31st December, 2016 were ascertained

Particulars	A ₹	B ₹	C ₹	D ₹	E ₹
Opening Stock (at cost)	10,000	6,000	15,000	8,000	9,000
Purchases	1,00,000	60,000	20,000	52,000	60,000
Sales	96,000	62,000	19,000	46,000	60,000
Closing Stock (at cost)	23,000	8,000	6,000	2,000	11,000

Prepare departmental Trading and Profit and Loss Account for the year ending 31st December, 2016.

Q. 4. M/s Amar Studio purchased a Smart-TV on hire-purchase basis from Vijay Sales on 1st January, 2014. They paid ₹ 10,000 on signing the contract and agreed to pay three yearly instalments excluding interest as follows. **(15)**

On 31.12 2014 ₹ 30,000

On31.12 2015 ₹ 30,000

On 31.12 2016 ₹ 30,000

The cash price of the smart TV was ₹. 1,00,000. Vijay Sales charged interest at 10% p.a. Depreciation @ 20% p.a. on W.D.V. method is charged on Smart TV.

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

Prepare Smart-TV Account, Vijay Sales Account and Interest account in the books of M/s Amar Studio for the years 2014, 2015 and 2016 using Full Cash Price Method.

OR

Q4 State with reasons whether the following expenses or incomes are Capital or Revenue. **(15)**
(First sub- question carries 3 Marks and remaining carry 2 marks each)

1. Amount of ₹ 5000 realized from sale of old Computer and incurred a loss of ₹ 1000.
2. Repairs of machinery ₹.8,500.
3. Replacement of defective parts of a machinery costing ₹ 65,000.
4. Cost of increasing the seating capacity of a cinema hall ₹ 1, 50,000.
5. Legal charges paid for defending a legal suit ₹ 12,000.
6. A second hand car purchased for ₹ 2,00,000.
7. Paid fees ₹ 6,000 to the Association for membership.

Q.5 Sumit Ltd. has purchased and issued the materials in the following order: **(15)**

Date March, 2017	Particulars	Units	Cost Per Unit ₹
1	Purchases	1000	60
4	Purchases	1000	70
6	Issue	1000	
10	Purchases	1500	80
15	Issue	1600	
20	Purchases	900	90
23	Issue	1200	

Ascertain the value of closing stock as on 31March, 2017 under the following methods.
(i) First in first out method, (ii) Weighted Average method.

OR

Q.5 Following is the record of transactions regarding purchase and sales of Mr. Vijay. **(15)**

Date	Particulars	Units	Rate per unit in ₹
01.01.2017	Opening Balance	500	30
03.01.2017	Purchases	1000	36
10.01.2017	Sales	800	45
15.01.2017	Purchases	1400	40
20.01.2017	Sales	2000	50
25.01.2017	Purchases	1800	38
28.01.2017	Sales	800	45
29.01.2017	Sales	300	42
30.01.2017	Purchases	500	40

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

Find the following from the above:

a) Value of Stock using FIFO Method as on 31st January, 2017.
b) Cost of Goods Sold for the month of January, 2017.
c) Sales and Gross Profit for the month of January, 2017.

Q.6 Answer the following:

a) Explain in brief the provisions of Disclosure of Accounting Policies and Fundamental Accounting Assumptions as per AS-1. **(10)**

b) Define the term inventory. State the Items covered and excluded from the scope of AS-2. **(10)**

OR

Q.6 Write short notes on any four of the following: **(20)**

a) Weighted Average Method of Stock Valuation.

b) Accounting for Hire Purchase Transactions.

c) Basis of allocating common expenses amongst departments.

d) Cost of Production.

e) Capital Expenditure.

f) Importance of Accounting Standards.

****

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

Q.P Code: 23651

[वेळ: ३ तास] [गुण:१००]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना:
1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. प्र.क्र.१ आणि ६ प्रत्येकी २० गुणांचे आहेत.
3. प्र. क्र. २,३,४ व ५. प्रत्येकी १५ गुणांचे आहेत.
4. साधा गणक वापरण्यास परवानगी आहे.
5. मूळ इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका व तिचे हे मराठी रुपांतर, यामध्ये कोणतेही तफावत आढळ्यास अथवा अडचण आल्यास मूळ इंगजी प्रश्नपत्रिका ग्राह्य धरावी.

प्र. १ अ) कंसातील योग्य पर्याय निवडून संपूर्ण वाक्ये पुन्हा लिहा. **(कोणतेही १०)** (१०)

१) अकाऊंटिंग स्टँडर्ड - २ नुसार, इन्व्हेन्टरी ही संज्ञा __________ समाविष्ट करते. (पुनविक्री / अडत्याला पाठवलेला माल / यंत्राचे सुटे भाग)

२) इन्व्हेन्टरी मुल्यांकन __________ पद्धतीत असे गृहीत धरले आहे की ज्या वस्तू पहिल्यांदा खरेदी करण्यात आल्या त्या प्रथम विकल्या जातात. (फर्स्ट इन फर्स्ट आउट (FIFO) / लास्ट इन फर्स्ट आउट (LIFO) / वेटेड सरासरी)

३) भांडवली खर्च म्हणजे संभाव्य __________ फायदे पारित केलेला खर्च (वर्तमान काळातील / भूत काळातील / वर्तमान व भविष्य काळातील)

४) विभागीय लेखातील, प्रत्येक विभागाच्या __________ च्या आधारावर पगाराचे वितरण केले जाते. (विक्री उलाढली / यंत्रांची संख्यां / नोकरांची संख्या)

५) भाडे खरेदी करारावर स्वाक्षरी करण्याच्या वेळी दिलेल्या प्रारंभिक रकमेला __________ असे म्हणतात. (रोख मुल्य / व्याज / देयक भरणा)

६) स्थावर मालमत्तेची खरेदी म्हणजे एक __________ खर्च असतो. (भांडवली /महसूली / डिफर्ड महसूली)

७) लेखांक मानकांचे मुख्य उद्दिष्ट हे विविध लेखाविषयक धोरणे आणि विविध व्यवसायांनी वापरलेल्या लेखाधोरणाना __________ आहे. (प्रमाणित करणे / अनिवार्य करणे / रद्द करणे)

८) ट्रेड मार्क एक __________ आहे. (चालू मालमत्ता / मालमत्ता / गुंतवणूक)

९) __________ हे लेखांकन धोरणाचे उदाहरण आहे. (व्यवसाय ईकाई असतीत्व / ॲक्रुअल / घसारा)

१०) विभागीय खात्यामध्ये, __________ सर्वसाधारण नफा आणि तोटा खात्यात घेतले जाते. (लेखापारीक्षण शुल्क / भाडे / उर्जा आणि इंधन)

११) आगाऊ केलेले खर्च __________ वर दर्शविले जाते. (नफा आणि तोटा खात्यात डेबिट बाजूला / बॅलन्स शीटच्या मालमत्ता बाजूला / बॅलन्स शीटच्या दायित्व बाजूला)

१२) भाडे खरेदी प्रणाली अंतर्गत, घसारा __________ लावतात. (भाड्याने घेणारा खरेदीदार / भाड्याने देणारा विक्रेता / खरेदीदार आणि विक्रेता दोन्ही)

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

ब) खालील वाक्ये चूक की बरोबर ते सांगा आणि संपूर्ण वाक्ये पुन्हा लिहा. (कोणतेही १०) **(१०)**

१) लेखांकन मानांक - १ नुसार, जर मुलभूत लेखा गृहीतकांचा अवलंब केला नाही तर प्रकटन करणे आवश्यक आहे.

२) स्थावर मालमत्ता (फिक्स्ड ॲसेट) त्यांच्या बॅलन्स शीटमध्ये त्यांच्या सध्याच्या व्हॅल्यूमध्ये दाखवली जाते.

३) इंव्हेटरी व्हॅलूएशनच्या फीफो (FIFO) पद्धती अंतर्गत अंतिम मालसाठा वर्तमान किमंतीला मुल्यांकित (valued) केला जातो.

४) भाडेखरेदी प्रणालीनुसार, भाड्याने खरेदी केलेले ग्राहक, डाऊन पेमेंट रक्कम भरल्याबरोबर मालमत्तेचे मालक बनतात.

५) लेखांकन मानांक - ९ नुसार, जेव्हा मालाचे बिल बनवून माल वितरीत केला जातो तेव्हाच विक्रीतून मिळणारे महसूल ओळखली जाते.

६) ताळेबंद पत्रकात भांडवली खर्च दायित्व म्हणून दर्शवला जातो.

७) लेखांकन मानांक -२ हे शेतमालासाठी लागू होते.

८) ढोबळ नफा हे विक्रीच्या मूळ किमंतीवर, विक्रीचा अधिक्य भाग आहे.

९) विक्रेता खरेदीदार कोणताही हप्ता भरण्यास अपयशी ठरल्यास विक्रेत्याला विक्री केलेल्या मालमत्तेची पुर्न:प्राप्ती करण्याचा अधिकार आहे.

१०) विभागीय खातेपाद्धतीत आग लागल्यास झालेले नुकसान हे सामान्य खर्च म्हणून धरले जाते आणि सामान्य नफा आणि तोटा खात्यात नावे दर्शविला जातो.

११) खरेदीदार भाडे खरेदी केलेली मालमत्ता गहाण ठेवू शकतो.

१२) माल खरेदी केल्याची किंमत ठरवण्यासाठी मिळालेली व्यापार सवलत खरेदी किंमतीतून वजा केली जाते.

प्र. २ ३१ मार्च २०१७ रोजी श्रीयुत रुद्र यांच्या खाली दिलेल्या तेरीजपत्रकावरून ३१ मार्च २०१७ रोजीचे उत्पादन खाते व्यापार खाते, नफा तोटा खाते व ताळेबंद बनवा. **(१५)**

३१ मार्च २०१७ रोजीचे तेरीज पत्रक

तपशिल	नावे (₹.)	जमा (₹.)
भांडवल		८०,०००
उचल	१०,०००	
आरंभीचा कच्चा मालसाठा	१०,०००	
आरंभीचा अर्धतयार मालसाठा	९,०००	
आरंभीचा पक्का मालसाठा	१७,०००	
कच्चा मालाची खरेदी	१०,८०००	
कच्च्या मालाचे मालभाडे	६,०००	
थेट मजुरी	४४,०००	
कारखाना भाडे	१८,०००	

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

कारखाना पॉवर व इंधन	९,०००	
कारखाना निरीक्षकाचा पगार	१०,०००	
सयंत्र	७०,०००	
विक्री		३,४५,०००
कचेरी खर्च	२४,०००	
बँकेतील शिल्लक	५,०००	
विक्री व वितरण खर्च	२०,०००	
व्याज	७,०००	
विमा हप्ता	१०,०००	
धनको		१८,०००
बुडीत खाते	१,०००	
बुडीत खाते तरतूद		२,०००
ऋणको	७०,०००	
हुंडी देणी		३,०००
एकूण	४,४८,०००	४,४८,०००

अधिक तपशिल:

१) ३१ मार्च २०१७ रोजीचा अंतिम शिल्लक माल
कच्चा माल १००००, अर्धतयार माल ६०००, पक्का माल १५०००

२) सयंत्रावर १०% प्रतिवर्षप्रमाणे घसारा लावा.

३) या वर्षी ₹. ५००० किंमतीचा तयार माल आगीत भस्मसात झाला. विमा कंपनीने ₹. ३००० किमंतिच्या नुकसान भरपाई ला मंजुरी दिली.

४) संशयित बुडीत खात्यासाठी ऋणकोच्या ५% तरतूद करावी.

५) कारखाना भाडे ₹ २००० देणे आहे.

किंवा

प्र. २ श्रीयुत त्रिदेव यांच्या खाली दिलेल्या तेरीजपत्रकावरून ३१ मार्च २०१७ रोजीचे उत्पादन खाते, व्यापार खाते, नफा-तोटा खाते व ताळेबंद पत्रक बनवा. **(१५)**

३१ मार्च २०१७ रोजीचे तेरीज पत्रक

तपशिल	नावे(₹)	जमा (₹)
सयंत्र	७०,०००	
फर्निचर	३३०००	
भांडवल		९०,०००
उचल	२०,०००	
आरंभिचा कच्चा माल	१४,०००	
आरंभिचा अर्धतयार माल	४,०००	
आरंभिचा पक्का माल	२१,०००	

कच्चा मालाची खरेदी	२,५०,०००	
कच्चा मालासाठी आवक मालभाडे	४,०००	
थेट मजुरी	२६,०००	
कारखाना भाडे	८,०००	
कारखाना पॉवर व इंधन	११,०००	
कारखाना वीज	८,०००	
विक्री		४,०५,०००
पोस्ट व टेलीफोन खर्च	८,०००	
बँकेतील शिल्लक	१,०००	
प्रवास खर्च	७,०००	
पगार	३४,०००	
सुट दिली	६०००	
धनको		५५,०००
बुडीत खाते	१,०००	
बुडीत खात्यासाठी तरतूद		२,०००
ऋणको	६४,०००	
हुंडी देणे		३००००
दलाली मिळाली		८०००
एकूण	५,९०,०००	५,९०,०००

अधिक तपशिल

१) ३१ मार्च २०१७ रोजीच अंतिम मालसाठा:
कच्चा माल २०,०००, अर्धतयार माल १०,०००, पक्का माल ३०,०००

२) पोस्टेज व टेलीफोन खर्च रु १००० देणे आहे.

३) सयंत्रावर १०% प्रतिवर्ष व फर्निचर वर ५% प्रतिवर्ष घसारा लावा.

४) संशयित बुडीत खात्यासाठी ऋणकोवर ५% तरतूद करा.

५) बुडीत खात्यासाठी ऋणकोंमध्ये असलेले श्री अमल हे ५००० रु आपल्याला देणे होते. ते आपले ३००० रुपयांसाठी धनकोही आहेत. ही दोन्ही होईल तेव्हढी एकमेकांशी ॲडजस्ट (तडजोड) करावीत.

प्र. ३ ३१.०३.२०१७ चे खालील आकडे स्वाती लि. हयांच्या पुस्तकातील नोंदी आहेत. त्यावरून आपण विभागीय व्यापारी खाते, नफा-तोटा पत्रक व सामान्य नफा तोटा खाते तीन विभांगासाठी योग्य पद्धतीने विभागणी करून तयार करा. **(१५)**

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

Q.P Code: 23651

तपशील	विभाग अ ₹	विभाग ब ₹	विभाग क ₹
खरेदी	२,००,०००	३,००,०००	८,००,०००`
परत केलेला माल	२०,०००	१०,०००	३०,०००
विक्री	६,१०,०००	१२,२०,०००	१८,३०,०००
परत आलेला माल	१०,०००	२०,०००	३०,०००
कामगारांचे वेतन	४०,०००	६०,०००	८०,०००
१/४/२०१६ मालसाठा	५०,०००	७०,०००	१०,०००
३१/३/२०१७ मालसाठा	८०,०००	५०,०००	४०,०००

तपशील

विभाग अ कडून मालाचे हस्तांतरण -	विभाग ब	१००००
	विभाग क	२००००
विभाग ब कडून मालाचे हस्तांतरण -	विभाग अ	५०००
	विभाग क	१००००
विभाग क कडून मालाचे हस्तांतरण	विभाग अ	७०००
	विभाग ब	९०००

१. खालील खर्च समप्रमाणात विभागावा -
टेलीफोन खर्च ₹ ३०००, विमा खर्च ₹ ६०००, कार्यलय खर्च ९०००

२. भाडे ₹. २४००० हे जागा व्याप्तीच्या प्रमाणात वाटावे -
जागा व्याप्ती विभाग अ- $\frac{१}{४}$, विभाग ब - $\frac{१}{४}$, विभाग क - $\frac{१}{२}$

३. इतर खर्च खालीलप्रमाणे
सूट दिली - ₹.१८०००
कायदा विषयक खर्च - ₹ २४०००
बुडीत खाती ₹. १५०००

किंवा

प्र. ३ एक व्यापारी अ,ब,क,ड,ई, या पाच विविध विभांगामध्ये विभागीय व्यापार करीत होता. **(१५)**

अ) वर्ष २०१६ साठी खालील माहिती आपणास दिलेली आहे.

तपशील	₹.
पगार व दलाली	११०२०
भाडे व दर	२९००
विमा	११६०
इतर किरकोळ खर्च	२६००

वरील सर्व खर्च हा प्रत्येक विभागाच्या विक्रीच्या किमतीच्या प्रमाणात विभागावा.

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

ब) दि.३१/१२/२०१६ रोजीचे खालील आकडे आहेत.

तपशिल	विभाग अ ₹	विभाग ब ₹	विभाग क ₹	विभाग ड ₹	विभाग ई ₹
सुरुवातीचा मालसाठा	१०,०००	६०००	१५०००	८०००	९०००
खरेदी	१०००००	६००००	२००००	५२०००	६००००
विक्री	९६०००	६२०००	१९०००	४६०००	६००००
शिल्लक माल साठा	२३०००	८०००	६०००	२०००	११०००

दि ३१ डिसेंबर २०१६ रोजी संपणाऱ्या वर्षासाठी विभागीय व्यापारी खाते व नफा तोटा खाते तयार करा.

प्र. ४ १ जानेवारी २०१४ रोजी मेसर्स अमर स्टुडीओ यांनी भाडे खरेदी प्रणाली अंतर्गत विजय सेल्स यांच्याकडून एक स्मार्ट दूरदर्शन संच खरेदी केला. करारावर सही करताना त्यांनी ₹. १०००० भरले व ३ वार्षिक हप्ते व्याज न धरता खालीलप्रमाणे देण्याचे काबुल केले. **(१५)**

३१/१२/२०१४ ₹. ३००००

३१/१२/२०१५ ₹. ३००००

३१/१२/२०१६ ₹. ३००००

स्मार्ट दूरदर्शन संचाची रोख किमंत ₹. १००००० आहे. विजयसेल्स १०% प्रतिवर्षाप्रमाणे भाडे खरेदी प्रणाली अंतर्गत व्याज लावतात. व २०% प्रतिवर्ष घसारा डब्लू.डी.वी. पद्धतीप्रमाणे लावतात.

मेसर्स अमर स्टुडीओ यांच्या खातेवहीत 'स्मार्ट दूरदर्शन संच खाते, 'व' विजय सेल्स खाते व व्याज खाते २०१४, २०१५ व २०१६ साठी 'पूर्ण रोख किमंत पद्धतीप्रमाणे तयार करा.

किंवा

प्र. ४ खालील उत्पन्न किंवा खर्च हे भांडवली की महसुली आहेत हे कारणे देऊन स्पष्ट करा.

१) जुने संगणक विकून ₹. ५००० मिळाले व त्यावर ₹ १००० चा तोटा झाला.

२) यंत्रसामुग्रीचा देखभाल खर्च ₹. ८५००

३) यंत्रसामुग्रीचे काही निकामी भाग बदलण्यासाठी ₹ ६५००० लागले.

४) सिनेमा हॉलच्या बैठक व्यवस्थेची क्षमता वाढवण्यासाठी ₹. १५०००० खर्च केले.

५) न्यायालयात दावा दाखल करण्यासाठी कायदे सल्लगाराना ₹. १२००० दिले.

६) जुनी कार ₹. २००००० ला विकत घेतली.

७) सभासद वर्गणी ₹. ६००० भरली.

प्र. ५ सुमित लि. यांनी पुढील प्रमाणे मालाची खरेदी व वितरण केली आहे. **(१५)**

दिनांक	तपशिल	नग	किमंत प्रती नग ₹
१	खरेदी	१०००	६०
४	खरेदी	१०००	७०
६	वितरण	१०००	----
१०	खरेदी	१५००	८०

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9

Q.P Code: 23651

१५	वितरण	१६००	---
२०	खरेदी	९००	९०
२३	वितरण	१२००	---

३१ मार्च, २०१७ रोजीचा अखेर शिल्लक साठ्याची किमंत खालील पद्धतीचा वापर करून काढा.

१) फीफो पद्धत   २) वेटेड ॲव्हरेज पद्धत

प्र. ५ खालील नोंदी ह्या मि. विजय यांच्या खरेदी विक्रीच्या आहेत. **(१५)**

दिनांक	तपशिल	नग	दर प्रति नग ₹
०१/०१/२०१७	सुरुवातीची शिल्लक	५००	३०
०३/०१/२०१७	खरेदी	१०००	३६
१०/०१/२०१७	विक्री	८००	४५
१५/०१/२०१७	खरेदी	१४००	४०
२०/०१/२०१७	विक्री	२०००	५०
२५/०१/२०१७	खरेदी	१८००	३८
२८/०१/२०१७	विक्री	८००	४५
२९/०१/२०१७	खरेदी	३००	४२
३०/०१/२०१७	खरेदी	५००	४०

वरील माहिती द्वारे खालील बाबी शोधून काढा.

अ) दि. ३१ जानेवारी २०१७ रोजीचा अखेरचा शिल्लक साठा.

ब) जानेवारी २०१७ विक्रीची मूळ किमंत (cost of goods sold).

क) जानेवारी २०१७ ची विक्री व ढोबळ नफा.

प्र. ६ खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या:

अ) AS-१ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे, लेखांकविषयक धोरणाच्या व मूलभूत लेखांकन गृहीतकांच्या प्रकटीकरणाच्या तरतुदी समजावून सांगा. **(१०)**

ब) इन्व्हेटरी बद्दल माहिती द्या व सूचीमध्ये समाविष्ट असलेल्या आणि वगळलेल्या वस्तूंचा उल्लेख करा. **(१०)**

किंवा

प्र. ६ संक्षिप्त टिपा लिहा. **(कोणत्याही चार)** **(२०)**

अ) भारित सरासरी पद्धत (साठा मूल्यमापनाची)

ब) भाडेतत्वावरील खरेदीचे लेखांकन

क) विभागावर एकत्रित खर्चाच्या विभागणीचे आधार (बेसिस) स्पष्ट करा.

ड) उत्पादित मालाची किमंत

इ) भांडवली खर्च

फ) लेखांक मानकांचे महत्व

****

C97BA73BF72E4C21E71C2EBE93E49CE9